

Prisutvecklingen för animalieprodukter

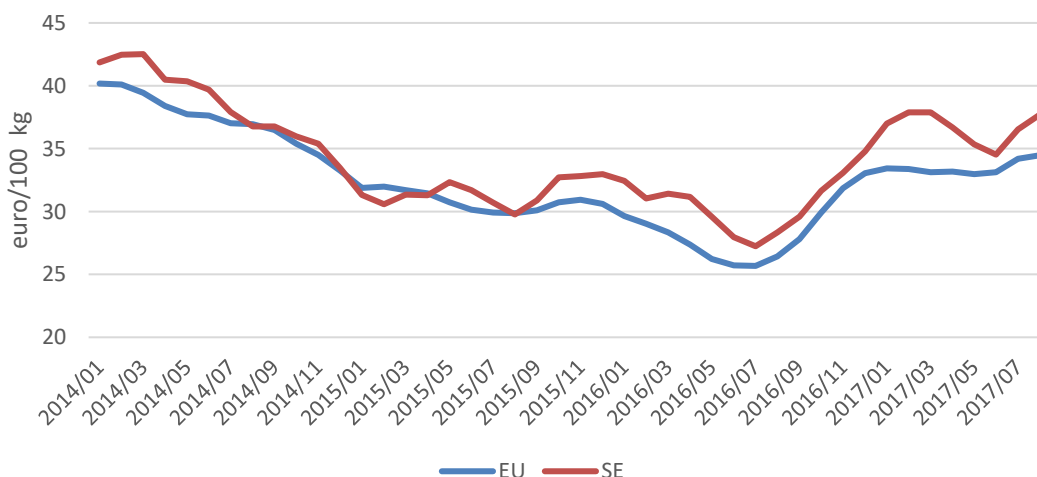
- De svenska producentpriserna ligger för närvarande förhållandevis högt för de flesta animalieprodukter.
- Under den senaste tiden har prisgapet mellan svenska priser och EU priser minskat. Det beror både på stagnerande priser i Sverige och stigande priser i andra EU-länder.
- Det är för närvarande svårt att ta ut högre priser för mervärden som till exempel djurvälstånd och miljövänlig produktion.
- I många EU-länder har prisutvecklingen gynnats av höga priser på exportmarknaderna.

Inledning

EU-kommissionen samlar löpande in priser för olika produkter. Prisuppgifterna ska så långt det är möjligt avse samma produkt i alla medlemsländer så att det ska vara möjligt att jämföra priserna. För mjölk, nötkött och griskött avser prisuppgifterna producentledet, medan priserna för kyckling och ägg avser priset i partiledet.

Mjök

Det svenska producentpriset på mjölk följde det genomsnittliga priset i EU under 2014 och 2015. Prisnedgången som skedde i EU denna period slog igenom även i Sverige. Sedan priserna började stiga under 2016 har priserna gått upp mer i Sverige jämfört med EU-28. Orsaken till detta kan vara att starkare världsmarknadspriser fått genomslag i Sverige då det ledande mejeriföretaget i Sverige har en stark koppling mot exportmarknaderna.

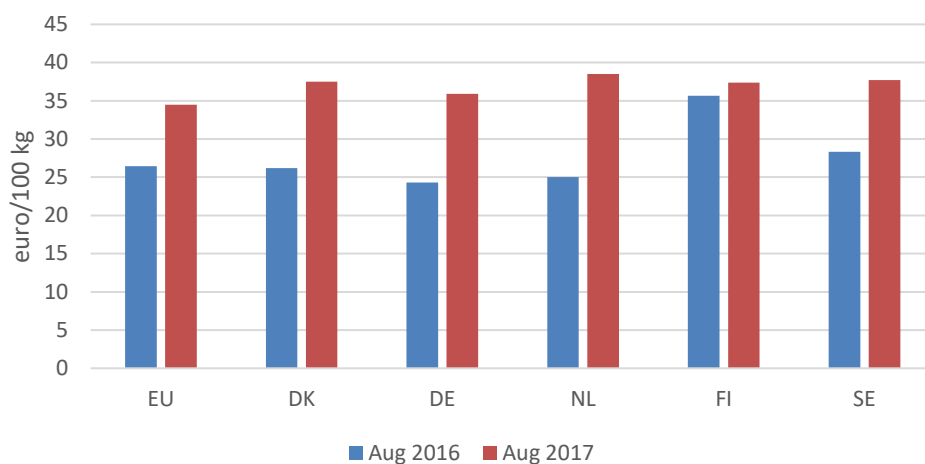

Källa: EU-kommissionen

Figur 1. Producentpriset för mjölk i Sverige och EU-28 2014-2017, euro/100 kg

Jämfört med våra närmaste grannländer inom EU ligger det svenska priset på samma nivå eller högre. Under det senaste året har prisökningen i Sverige varit betydligt högre än i Finland, däremot har de holländska priserna ökat mer än i Sverige men från en lägre nivå. I

Finland har man fortfarande problem efter det att den ryska marknaden stängdes. Holland har varit framgångsrika på exportmarknaderna vilket avspeglas i en stark prisutveckling.

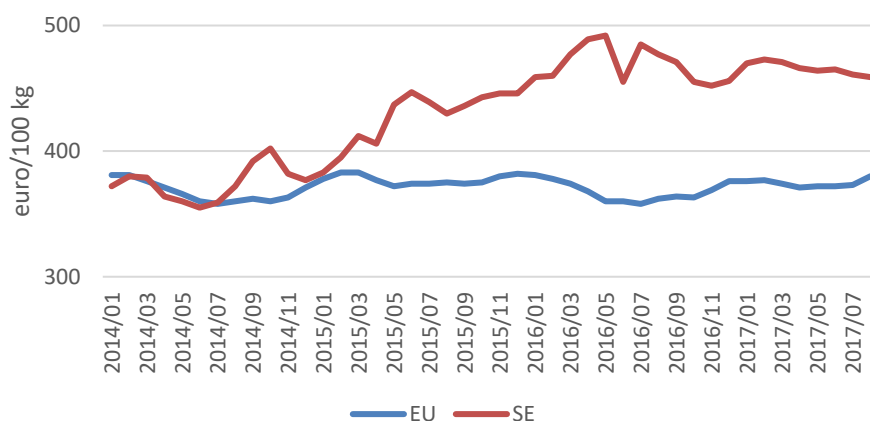

Källa: EU-kommissionen

Figur 2. Producentpriset för mjölk i några EU-länder i augusti 2016 resp. 2017, euro/100 kg

Nötkött

De svenska producentpriserna för nötkött har sedan flera år tillbaka legat betydligt högre än genomsnittspriset i EU, under vissa perioder cirka 20 procent. Den senaste tiden har priserna gått ner något i Sverige medan de ökat något i EU vilket gör att prisgapet minskat. Jämfört med Sveriges närmaste grannländer och dominerande aktörer på importmarknaden är prisskillnaden stor, även om en viss utjämning skett den senaste tiden. Som exempel kan nämnas att det svenska priset är 25 procent högre än i Danmark.

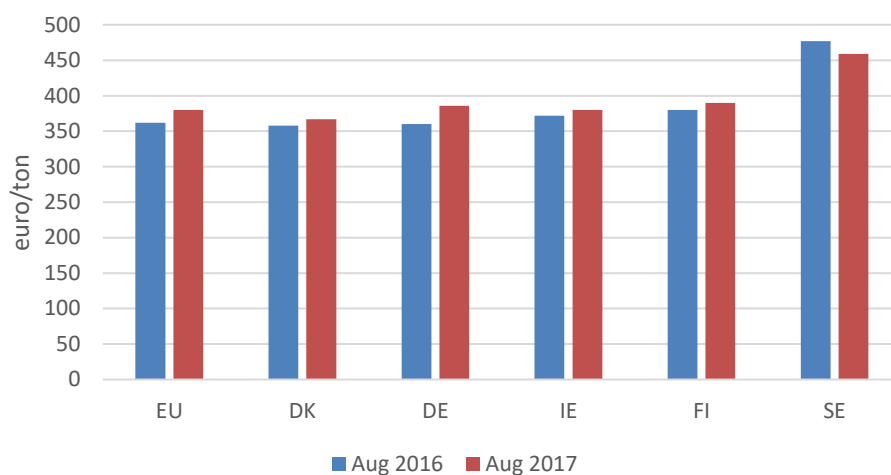

Källa: EU-kommissionen

Figur 3. Producentpriset för nötkött (ungtjur) i Sverige och EU-28 2014-2017, euro/100 kg

Den stora prisskillnaden gentemot andra länder kan förklaras med att det är ett stramt marknadsläge i Sverige där många inhemska slakterier konkurrerar om slaktdjuren. Det har också varit möjligt att ta ut ett högre pris mot konsument för svenskt nötkött beroende på att konsumenterna varit villiga att betala för mervärden i produktionen, till exempel god djuromsorg och låg belastning på miljö och klimat.

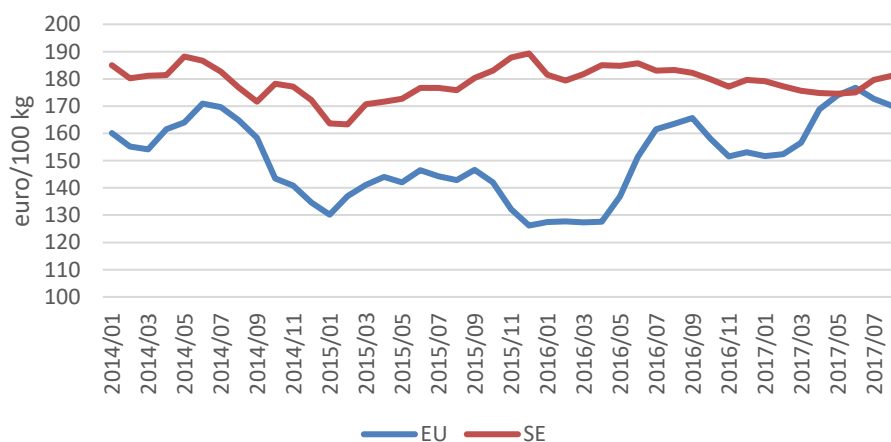

Källa: EU-kommissionen

Figur 4. Producentpriset för nötkött (ungtjur) i några EU-länder i augusti 2016 resp. 2017, euro/ton

Griskött

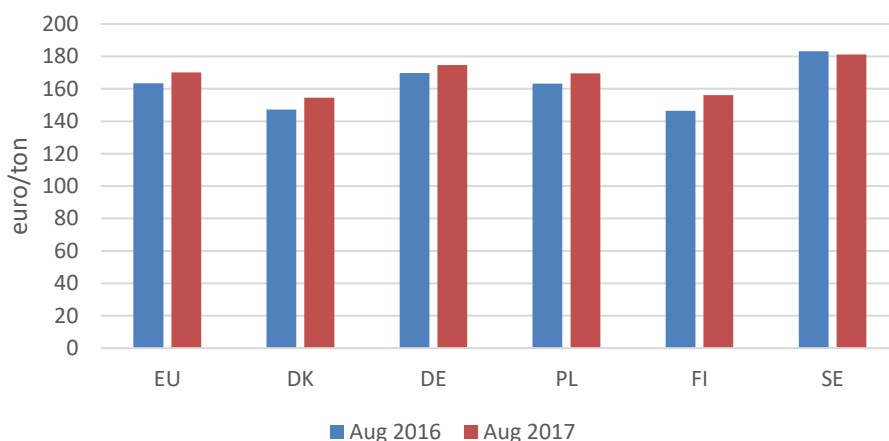
Priserna på griskött har under flera år legat på en högre nivå i Sverige jämfört med EU-28. Under första halvåret 2017 har dock prisskillnaden minskat och priserna är hösten 2017 i stort sett på samma nivå i Sverige som för EU:s genomsnitt.

Källa: EU-kommissionen

Figur 5. Producentpriset för griskött i Sverige och EU-28 2014-2017, euro/100 kg

Trots att grisköttspriset i Sverige har haft en svagare utveckling än andra länder i EU den senaste tiden ligger priset högre jämfört med i våra närmaste grannländer inom EU. Producentpriset för griskött i Sverige är t. ex. cirka 15 procent högre än i Danmark. Den gynnsamma prisutvecklingen för svenskt griskött jämfört med övriga EU-länder tog sin början i samband med att debatten om djurvälstånd, inklusive användningen av antibiotika, tog fart för några år sedan. Trots stor prisskillnad mot importerat griskött har importen minskat på den svenska marknaden. Den främsta orsaken till att grisköttspriserna ökat kraftigt i många EU-länder den senaste tiden är en stark efterfrågan på exportmarknaderna. I Sverige har det inte fått samma genomslag då den svenska exporten är mycket liten.

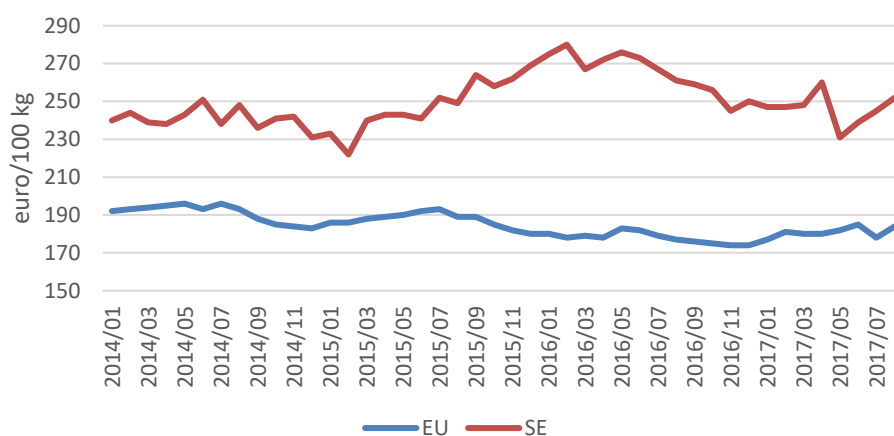

Källa: EU-kommissionen

Figur 6. Producentpriset för griskött i några EU-länder i augusti 2016 resp. 2017, euro/ton

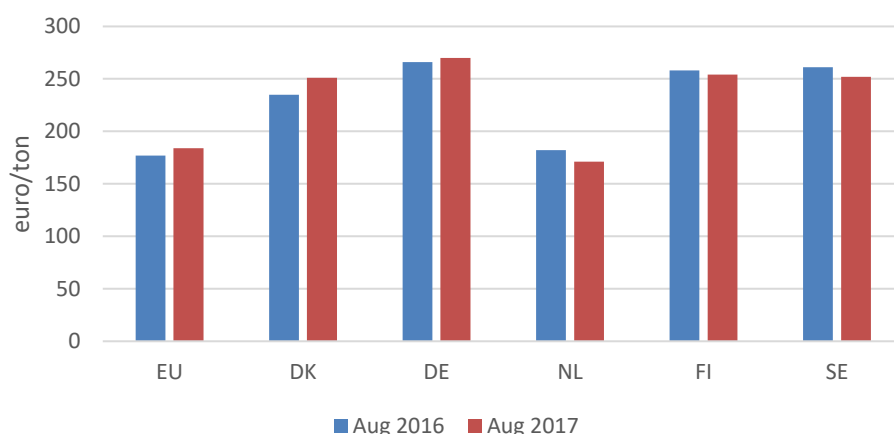
Kyckling

Det svenska partipriset för kyckling är bland de högsta inom EU. Priserna har de senaste åren legat 20-25 procent över EU:s genomsnittliga pris. Det senaste året har dock priserna i Sverige fallit något och EU-priset har stigit, vilket har gjort att prisgapet minskat. En orsak till att priserna på EU-nivå har stigit är att produktionsökningen inte gått lika snabbt som tidigare, bland annat beroende på sjukdomsutbrott som fågelinfluensa, samtidigt som konsumtionen fortsatt att öka.

Källa: EU-kommissionen

Figur 7. Partipriset för kyckling i Sverige och EU-28 2014-2017, euro/100 kg

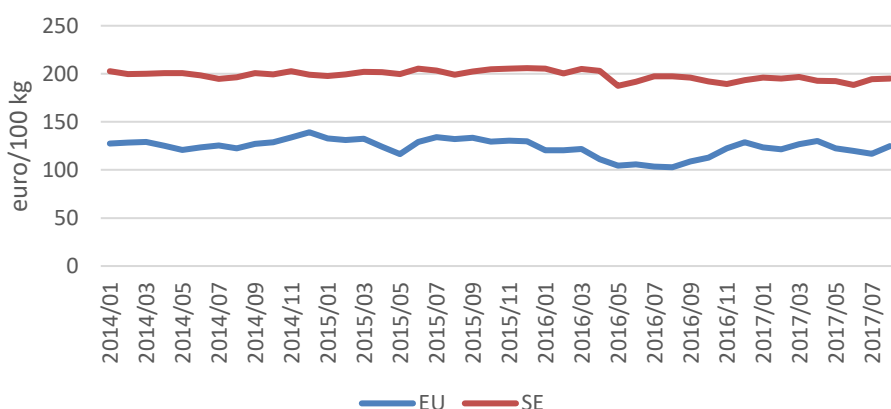

Källa: EU-kommissionen

Figur 8. Partipriset för kyckling i några EU-länder i augusti 2016 resp. 2017, euro/ton

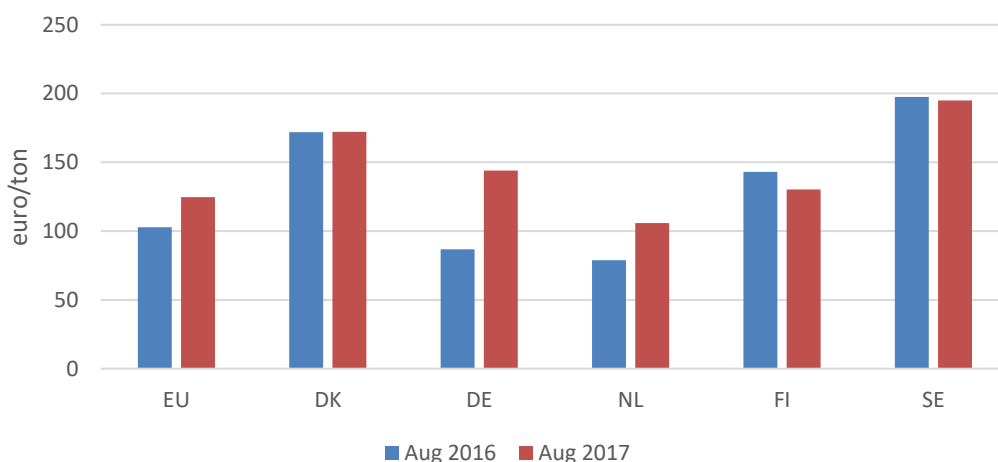
Ägg

Partipriset på ägg i Sverige har stabilt legat på en högre nivå i Sverige jämfört med EU-28. Under det senaste året har dock prisgapet tenderat att minska. En viktig orsak till att priserna är högre i Sverige än i andra EU-länder är att handeln med färskt ägg och äggprodukter är begränsad på grund av sanitära regler, där de svenska salmonellagarantierna väger tyngst. En annan orsak till skillnader i prisnivåer är att partipriserna för olika länder inte alltid speglar samma inhysningssystem, utan priset som beräknas ska avse det representativa inhysningssystemet för landet. I Sverige är produktionen av ägg vanligast i system med frigående höns inomhus, men i de flesta andra länder är olika typer av system med inredda burar vanligast. Priser på ägg från höns i inredda burar ligger generellt lägre än för ägg från frigående höns.

Källa: EU-kommissionen

Figur 9. Partipriset för ägg i Sverige och EU-28 2014-2017, euro/100 kg

Källa: EU-kommissionen

Figur 10. Partipriset för ägg i några EU-länder i augusti 2016 resp. 2017, euro/ton

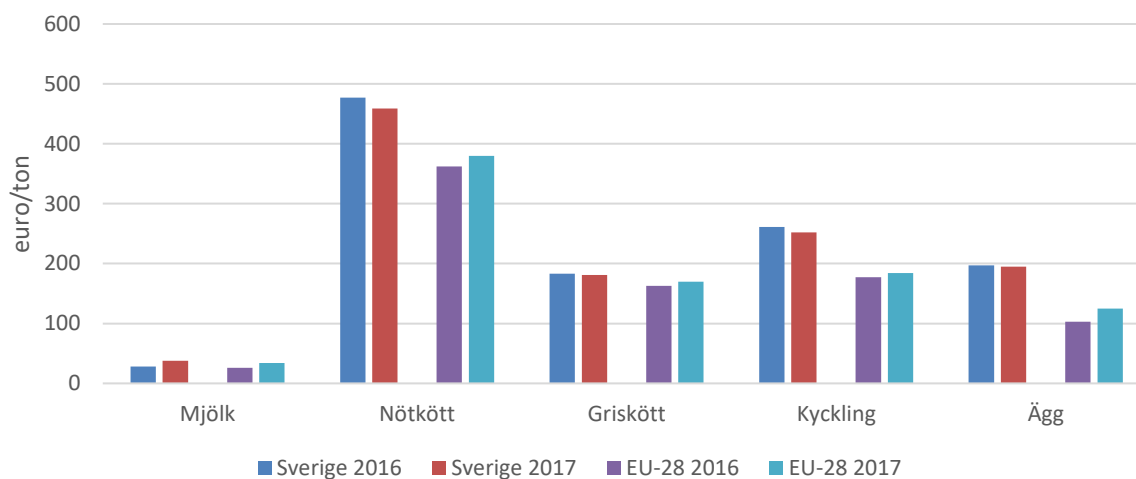
Sammanfattning

De svenska priserna för animalieprodukter ligger högt jämfört med de genomsnittliga priserna i EU. För vissa produkter som till exempel nötkött och ägg har Sverige bland de allra högsta prisnivåerna i hela EU. För en del animalieprodukter har det varit möjligt att hålla en högre prisnivå i Sverige på grund av att konsumenterna har varit villiga att betala för mervärden i form av hög djurvälstånd, restriktiv användning av antibiotika och produktionsformer som ger låg miljö- och klimatbelastning. Prisskillnader på i vissa fall 20-25 procent har varit rådande under flera år. Under det senaste året har prisökningen på de svenska produkterna bromsats upp, det tyder på att det är svårt att ta ut mer i betalning för de svenska mervärdena än vad som är fallet idag.

Priserna inom EU har däremot ökat i flera länder. För en del produkter beror det på att priserna på världsmarknaden varit höga, det har gynnat länder med hög export. För Sverige

har det haft mindre betydelse då vår export är liten för de flesta produkter. Minskat prisgap mellan Sverige och andra EU-länder innebär att trycket på den svenska marknaden minskar. Handelsstatistik kan bekräfta att så är fallet för de flesta animalieprodukter, genom minskande import.

Källa: EU-kommissionen

Figur 11. Priser i Sverige och EU-28 augusti 2016 och augusti 2017, euro/ton

Kontaktperson

Bengt Johnsson

Tel. 036-15 61 93

e-post. bengt.johnsson@jordbruksverket.se
